

Pyrausta trinalis Schiff. 9. VII. w tem samym miejscu co poprzednia, w Dobrowlanach, a trafia się na Kasowej Górze koło Bursztyna.

Pleurota pyropella Schiff. 6. VII. Zaleszczyki nad Dniestrem.

Gatunki nowe dla Polski oznaczone są gwiazdką.

ZUSAMMENFASSUNG.

Es werden seltenere und für Polen neue Lepidopteren aufgeführt, welche in den letzten 3 Jahren während der Excursionen in der Umgebung von Lwów, auf den Gologóry-Hügeln, in Worochta (Karpathen) und Zaleszczyki a. Dniestr erbeutet wurden. Neu für Polen sind: 1) *Colias chrysotheme* Esp. 2) *Lycaena hyllas* Esp. ab. *metallica* Favre. 3) *Cucullia santonici* Hb. 4) *Talpochares polygramma* Dup. 5) *Ephyra quercimontaria* Bastelbg. 6) *Biston zonaria* Schiff. 7) *Acalla logiana* Schiff. forma *tristana* Hb. Ausserdem wird die Beschreibung der Raupe von *Simaethis diana* Hb. angegeben, deren Zucht mit den Blättern von *Alnus incana*, auf welchen sie gefunden wurde, gelungen ist.

O krajowych formach rodz. *Niphetodes* Mill.

(Col., Staph.).

[Über die heimischen Formen von *Niphetodes* Mill.]

Podał

J. KINEL.

W czasie tegorocznej wycieczki na Czarnohorę znalazłem m. i. przy jezioru Niesamowitem dn. 15. IX. 2 okazy *Niphetodes redtenbacheri* Mill. Korzystam ze sposobności, ażeby podać parę szczegółów zaczerpniętych z literatury o krajowych formach tego rodzaju, żyjącego u nas tylko w paśmie czarnohorskiem.

Jedyny okaz *Niphetodesa*, znajdujący się w zbiorach Muzeum im. Dzieduszyckich, okazał się również przynależnym do powyższego gatunku. Okaz ten zebrany został przez Rybińskiego na Howerli 3. VII. Również z Howerli i tego samego dnia pochodzi 1 okaz *N. deubeli* Gn. zebrany przez Rybińskiego a znajdujący się w zbiorach Muzeum Zoolog.

gicznego Uniwersytetu J. K. we Lwowie. Ganglbauer (j. n. 1900) cytuje również i z Czarnohory opisanego przez siebie *N. spaethi* bez bliższego określenia miejscowości. Lokay zbierał nad jeziorkiem Niesamowitem (które mylnie nazywa jez. Samovite) *N. redtenbacheri*, *eppelsheimi* i *deubeli*, v. *huppenthali*. (Dvě cesty do východních Karpat — na Czarnohoru — Časopis České Společn. Entom. IX. 1912). Żyją zatem w Czarnohorze cztery gatunki i jedna odmiana rodz. *Niphetodes* i to występują one, jak z powyższego wynika, obok siebie na tychsamyh stanowiskach.

Cechy, po których łatwo je rozpoznać, pozwalam sobie zestawić pokrótce dla użytku naszych zbieraczy podług prac Ganglbauera (Sammelreisen n. Südungarn u. Siebenbürgen. Ann. d. Naturh. Hofmus. Wien, XI, 1896 i druga z 1900 r. j. n.) i Lokaya (l. c.)

Niphetodes (Hypsonothrus) deubeli Gnglb. Głowa znacznie szersza niż długa. Rożki smukłe; środkowe członki podłużne; szerokość przedostatnich nie większa niż długość. Na przednim brzegu wargi górnej 5—8 stożkowatych dosyć długich zębów; na każdym z nich równie długa szczecinka. Przedplecze kątowato rozszerzone w trzeciej części odległości od brzegu przedniego; nieco dłuższe niż szerokie. Pokrywy przysłaniają 3 pierwsze tergity odwłoka. Rdzawy; odwłok z wyjątkiem samego końca smołowo-czarny. Dł. 2·5—3 mm.

var. *huppenthali* Lokay jest większa od formy gatunkowej (3—3·4 mm). Szerokość głowy 0·66 mm, przedplecza 0·55 mm, odwłoka 1—1·04 mm. Rożki jeszcze smuklejsze i dłuższe niż u *deubeli*. Przedplecze również znacznie dłuższe i dopiero poza trzecią częścią odległości od brzegu przedniego najszersze.

Trzy pozostałe nasze gatunki należące po podrodz. *Niphetodes* s. str. mają głowę nie wiele szerszą od przedplecza. Rożki krótsze; członki środkowe kuliste, przedostatnie poprzeczne. Na przednim brzegu wargi górnej nadzwyczaj drobne, tylko przez mikroskop widoczne guzki z równie drobnymi szczecinkami. Przedplecze po bokach zaokrąglone, nie kątowato rozszerzone.

Niphetodes redtenbacheri Mill. Ciało wydłużone. Głowa połykująca. Przedplecze dłuższe niż szerokie. Pokrywy przysłaniają tylko 2 pierwsze tergity odwłoka. Zupełnie ubarwione okazy są smołowo-czarne z czerwono-brunatną głową; rożki, żuwaczki, głaszczki i nogi czerwono-żółte. Dł. 2·2—2·8 mm.

N. spaethi Gn. (Drei neue mitteleurop. Coleopt. Verh. zool.-bot. Ges. Wien, L, 1900). Bardzo zbliżony do poprzedniego tak, że w pracy z r. 1896 Ganglbauer nie wyróżnił go w swoim materiale. Różni się ten gatunek od *redtenbacheri* nast. cechami: Długość ciała większa; skronie silniej rozwinięte i więcej równomiernie zaokrąglone; przedplecze dłuższe niż u *redtenbacheri*; pokrywy ku tyłowi silniej rozszerzone; odwłok ku tyłowi szerszy, nieco rzadziej i drobniej punktowany; dłuższe i nieznacznie tylko zgubiałe uda; piszczelki dłuższe, ku końcowi mniej rozszerzone i stopy nieco smuklejsze. Ubarwienie podobne jak u poprzedniego. Dł. 2·8—3 mm.

Niphedodes eppelsheimi Gn. Ciało więcej krępe. Głowa przynajmniej z boków bardzo gęsto punktulowana i dlatego bez połysku. Przedplecze tak długie jak szerokie. Pokrywy przysłaniają 3 pierwsze tergity odwłoka. Ciało w całości czerwono-żółte. Dł. 2·3—2·5 mm.

Na podstawie dotychczasowych danych (L. Miller zbierał *N. redtenbacheri* na szczytach przy Gadzynie. Eine ent. Reise in d. ostgal. Karp. Verh. d. zool. bot. Ges. Wien. 1868) przypuszczać można, że rodzaj ten rozmieszczony jest wzdłuż całego łańcucha Czarnohory, naturalnie w partjach szczytowych.

Es werden die heimischen Formen von *Niphedodes* Mill. besprochen auf Grund der Publikationen von Miller, Ganglbauer, Lokay und der in Lwów befindlichen entomologischen Sammlungen.

Colletes annulicornis Mor. ♂

(Hym.).

Podał

J. NOSKIEWICZ.

In der Form u. Behaarung des Körpers dem ♀¹⁾ sehr ähnlich, Körperfärbung etwas dunkler zimtbraun. Oberkiefer, Oberlippe, Wangen, Fühler, hintere Thoraxwand, eingeschnürte hintere Teile der Dorsalringe des Hinterteils u. Beine braunrot, vordere und

¹⁾ A. P. Fedtzenko. S. Petersburg. Moskwa. 1875. S. 266—267.